

Spominsko obeležje »Koroška enotnost« v Celovcu

Že več kot 20 let stoji na dvorišču deželne hiše v Celovcu spominsko obeležje »Kraj koroške enotnosti« (Stätte der Kärntner Einheit). Mnogokrat sem hitel mimo, a nikoli obstal in pogledal bolj natančno. Šele po proslavljanju 100-te obletnice plebiscita sem si ga natančno ogledal. Storitve to tudi vi. Obeležje je dvodelno. V ospredju na podestu štirje stebri, v ozadju spominsko obeležje na steni. Tudi na steni je pritrjenih pet tabel iz kovine s teksti. Peto so pritrjili mnoga leta pozneje. Po branju tekstov sem začel razmišljati. Pet društev, štirje lastniki, deloma neresnični teksti, vprašljiv namen! Nekaj ni v redu. Postavljeno je bilo verjetno za časa deželnega glavarja Haiderja. Vsako leto za 10. oktober se tam zbere koroški politični vrh, kar sem lani zasledil na televiziji. Posvečeno je svobodi, srečanju, enotnosti in miru. Vse nemško, kot da na Koroškem ni doma tudi slovenska beseda.

13. 11. 2020 poroča deželna služba, da se je gospod Diendorfer zavezal za preoblikovanje tega obeležja in konkretno zahteval tekst tudi v slovenščini. Deželni glavar Kaiser in predsednik deželnega zbora Rohr sta odgovorila, da je spomenik v lasti društev Ulrichsberggemeinschaft (ustanovljena 1958), Heimatdienst (ponovno ustanovljen 1957), Kameradschaftsbund (ustanovljen po 2. sv. vojni) in Zveze brambovcev (KAB) ter spominja na zgodovino plebiscita. Teh združenj predvsem zaradi delovanja v preteklosti ne moremo uvrstiti med prijatelje slovenske besede. Peto tablo, od Zveze koroških vindišarjev, nista omenila. Tudi petega stebra ni. Zakaj? Ima peta tabla posebno politično nalogo?

Teksti na tablah in obnašanje teh društev, po moji oceni, ne sledita pravemu pomenu besed na postavljenem spomeniku. Tekst v prevodu: Kraj koroške enotnosti kot pomnik za večno enakopravnost in mirno sožitje vseh Korošcev. Manipulacija! Starejši poznamo resnično dogajanje!

Zanimiv je tudi tekst Zveze koroških vindišarjev. V prevodu se glasi: Koroški vindišarji so se borili in glasovali po zasedbi dežele po Slovanih 10. 10. 1920 za njihovo koroško domovino. Trditev spada pod spreminjanje zgodovinskih dejstev, za kar je leta 1927 poskrbel posebno dr. M. Wutte. Nemci so v knjigah do konca 18. stoletja vse Slovence imenovali die Windischen in njihov jezik die windische Sprache. V povezavi k temu je zanimiva definicija Feldnerjevega (KHD) vindišarstva. Pravi: Vindišarji so Slovenci, ki nočejo biti Slovenci. ... V dopisovanju se poslužujejo nemškega jezika, ne slovenskega. (Windische sind Slowenen, die keine Slowenen sein wollen. ... Im Schriftverkehr bedienen sie sich der deutschen Sprache, nicht der slowenischen. 'Die Aula, 2018') Koroška politika je te Slovence svojčas povzdignila celo v samostojno etnično skupino, kar mnogi še danes delajo. Društvo »Zveza koroških vindišarjev« sama o sebi zapiše tudi neresnice. Vse to zmore protislovenska politika na Koroškem.

Kaj imata Ulrichsberggemeinschaft, Österreichischer Kameradschaftsbund, leta 1957 na novo ustanovljeni KHD in Zveza koroških vindišarjev opraviti z 10. 10. 1920? Table so za v muzej.

Predlagam: Kot korak k nadaljnjemu izboljšanju koroške klime in v nadaljevanju dialoga bi se naj slovenske centralne organizacije takoj pričele ukvarjati s predlogom za spremembo – teksti in dvojezičnost – na spominskem obeležju 'Stätte der Kärntner Einheit – Kraj koroške enotnosti'. Spomenik, takšen kot je sedaj, ne predstavlja enotnosti obeh narodov na Koroškem, temveč le nemškega. Denar za spremembo bi se našel, se bo za dialog našel tudi pogovorni partner?

Razčiščenje zadeve je potrebno. Bilo bi v smislu ugotovitve predsednika avstrijskega parlamenta Wolfganga Sobotke septembra 2020 ob obisku v Globasnici. Dejal je (SKS-Skupnost, novembra 2020): Odprto približevanje je le možno, če se zgodovinski dogodki – z vsemi svojimi neprijetnimi otenki – razčistijo. Tudi zvezni predsednik Alexander Van der Bellen se je jasno izrazil.

Franc Kukovica, Sele-Žitara vas, januar 2021

KIB Pliberk

Pliberški premostitveni pustni kabaret

Pliberk Kulturna iniciativa Pliberk (KIB Bleiburg) se je s težkim srcem odločila, da letos za pustovanje ne bo pripravila predstave, saj nevarnost pandemije, ki je zajela ves svet, tega ne dopušča. Ker pa vsi vemo, da brez pliberškega pusta res ne gre, je bil ustanovljen »Pliberški premostitveni pustni kabaret« (Bleiburger-Faschings-Überbrückungs-Kabarett). Izseke iz dosedanjih predstav bodo brez-

plačno objavili na spletni strani www.kib-bleiburg.at. Od 21. januarja 2021 do pustnega torka se bodo gledalci lahko sprostili ob dnevno novem in še neobjavljenem 10- do 30-minutnem posnetku. Pustni kabaret vam bo pomagal (vsaj deloma) premostiti čas do takrat, ko bomo ponovno obiskovali in oblikovali predstave v živo, seveda tudi kabaret. **SKUPAJ SMO KULTURA!**

Odpuved prireditve

Umetnost na ledu

Belo jezero Osemnajst let je potekala prireditev na prostem, kjer so se predstavljali mladi in uveljavljeni umetniki. Letos pa je galerija na poledenem koroškem Belem jezeru »zaprla vrata«. To pomeni, da so organizatorji zaradi poostre- nih ukrepov proti pandemiji od-

povedali prireditve, na kateri so se med drugimi želele predstaviti štiri koroške dvojezične šole. Umetniki in obiskovalci bodo umetnine na prostem lahko razstavili oz. občudovali šele leta 2022. Organizatorji prosijo za razumevanje.